

#CRNO ZLATO#

Prijetnje, otrovani psi i posječena stabla: albanskim šumama zavladao je rat oko tartufa, cijenjenih i skupocjenih gljiva koje su u ovoj siromašnoj europskoj zemlji poznate kao "crno zlato".

Evgjeni Pano, 28-godišnja beračica tartufa, svako jutro odlazi u gorje na albanskom jugu sa suprugom i dva psa, Lajkom i Bossom, obučenim da pronađu i nježno iskopaju gastronomsku deliciju snažnog mirisa.

Pano većinu tartufa proda trgovcima iz Italije i Francuske - tradicionalnom području uživanja te kvgaste podzemne poslastice.

Ovakav način života možda zvuči idilično: za kilogram crnih tartufa dnevno se može zaraditi oko 50 eura. Bijeli tartufi koji su rjeđi i vrjedniji, mogu se prodati do 140 eura.

Zavidne su to količine novca za zemlju gdje je mjesečna plaća ispod 400 eura, a na selu i niža.

No, posao nije nimalo lak.

Pano i drugi albanski berači tartufa opisuju opasne borbe za teritorij gdje se suparnici međusobno zlostavljaju i nemilosrdno napadaju skupocjene pse.

Prisjeća se kako joj je jednog dana grupa muškaraca "zablokirala put i zaprijetila" ako nastavi tražiti tartufe na dijelu zemlje koju su smatrali svojom.

Incident je prijavila policiji i idućeg se jutro vratila na isto mjesto kako bi dokazala da je neće tako lako otjerati iz posla koji opisuje kao "duboku i emotivnu strast".

Međutim, mnogi su već bili prisiljeni odustati, poput Besmija Lamija koji je svoje dane provodio tražeći tartufe na zemlji planine Dajti koja se nalazi iznad Tirane.

Morao se povući nakon što su krajem prošle godine suparnici otrovali njegova dva jazavčara.

"Pratili su me, pronašli mjesto (gdje sam tražio tartufe) i, kako bi me natjerali da pobjegnem, ubili moja dva psa", rekao je Lami jedva susprežući suze.

Uništeni korijeni stabala

Nedostatak propisa doveo je albanska stabla, kao i tartufe, u opasnost zbog neopreznih berača koji zemlju obrađuju oštrim alatima.

Trgovina tartufima u Albaniji započela je prije deset godina, kada su Talijani na drugu obalu Jadrana stigli u potrazi za gljivama.

Nekoć brojni u Albaniji, tartufe je danas jako teško pronaći, tvrdi Pano, smatrajući kako je kriva upotreba sjekira koje presijecaju korijene stabala na kojima gljive inače rastu.

"Uništeno stablo više ne proizvodi tartufe", rekla je Pano, dodavši kako bi željela da vlasti uvedu strogo licenciranje i poreze radi kontrole djelatnosti.

"U Albaniji se tartufi ne uzgajaju te nisu zaštićeni, a ne postoji niti prevencija niti svijest o sprječavanju njihova uništavanja", objasnio je njezin suprug Panajot Pano (39), koji se u Albaniju vratio radi biznisa s tarfufima nakon gotovo dva desetljeća života i rada u inozemstvu.

U nekim dijelovima zemlje, primjerice u nacionalnim parku Divjake-Karavasta na zapadu, situacija je postala "katastrofalna za gljive", tvrdi direktor parka Adrian Koci.

Koci je u lipnju prijavio dva muškarca policiji jer su u šumi koristili pijuke.

Međutim, s obzirom na to da ne postoji zakon koji bi zabranio takvu praksu, bili su pušteni.

Tržište u kaosu

"I mi smo zabrinuti, ali bez jasnih pravila ne može se djelovati protiv nesavjesnih kopača", rekao je Agim Hoxha, šumar u parku Divjake-Karavasta.

"To bi bilo kao da uđemo u nečiji dom bez naloga za pretres", kaže Hoxha.

Dužnosnik ministarstva okoliša Ylli Hoxha navodi kako je u tijeku izrada preciznijeg zakonskog okvira za branje tartufa.

U međuvremenu, tržište je u "kaosu", tvrdi Enea Ristani, 27-godišnjak koji gljive bere s ocem.

Posao privlači "mnogo stranaca, poput Talijana, Grka, Rumunja, Francuza", dodaje Ristani.

Također, većina tartufa odlazi u inozemstvo, često na zapad Europe gdje se za njih može dobiti 10 puta veća cijena.

Kako bi što više profita zadržali na albanskom tlu, Ristani je s ocem nedavno otvorio gurmansku trgovinu tartufa u Tirani, u nadi da će potaknuti apetit sugrađana za tu skupocjenu slasticu. Prodaju domaći umak od tartufa, čips i brandy.

(Hina)

Prijetnje, otrovani psi i posječena stabla: pogodite gdje je počeo rat za tartufe

Kategorija: MAGAZINAŽurirano: Četvrtak, 20 Rujan 2018 10:39

Objavljeno: Četvrtak, 20 Rujan 2018 10:38

